

אומנות שימושית

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה חלקים.

עליך לענות על חלק א' – חלק חובה, ועל אחד מבין החלקים ב'–ד'.

חלק א' – שפת האומנות – חובה 20 נקודות

חלק ב' – תולדות האומנות – מהעת העתיקה עד האימפרסיוניזם 80 נקודות

או

חלק ג' – תולדות האומנות המודרנית – המאה התשע-עשרה, המאה העשרים, אומנות ישראלית 80 נקודות

או

חלק ד' – היבטים בעיצוב בתקופה המודרנית 80 נקודות

עליך לענות על שאלה אחת מתוך חלק א' ועל ארבע שאלות מתוך אחד החלקים ב', ג' או ד'. סך-הכול עליך לענות על חמש שאלות.

ג. חומר עזר מותר לשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי

ד. הוראות מיוחדות:

1. אין להשתמש באותה יצירה להדגמת שתי תשובות שונות, אלא אם כן בכל אחת מהתשובות יש התייחסות להיבטים שונים של אותה יצירה.

2. התמונות לכל השאלות מרוכזות בנספחים המצורפים לשאלון. הן מסודרות על-פי סדר הופעתן בשאלון.

3. ציין על גבי כריכת המחברת, ליד מדבקת הנבחן, על איזה חלק ענית: ב', ג' או ד'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).

כתוב "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. כתיבת טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה!

בשאלון זה 9 עמודים ו-18 עמודי נספחים.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות הן לנבחנות והן לנבחנים.

השאלות

חלק א': שפת האומנות – חובה (20 נקודות)

ענה על אחת מבין השאלות 1–2 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לשתי השאלות מוצגות בנספח 1 לשאלון.

שאלה 1

בתמונה 1 מוצגת היצירה "ברודווי בוגי ווגי" של פיט מונדריאן, ובתמונה 2 מוצגת היצירה "צוהריים" של לי קרסנר.

(7 נק') א. תאר כל אחת מהיצירות.

(7 נק') ב. הסבר את אופן השימוש בצבע ואת אופן הנחת המכחול בכל אחת מהיצירות.

(6 נק') ג. הסבר את הקשר בין כל יצירה ובין שמה.

שאלה 2

בתמונה 3 מוצגת היצירה "תלת אופן" של פיליפ רנצר.

בריאיון שנערך עם האומן, הוא נשאל על יחסו לדימוי "בית" ביצירותיו. רנצר ענה כי ה"בית" מופיע ביצירותיו על-גבי אופניים או גלגלים, דבר המשקף את יחסו הדו-ערכי לדימוי הבית (הארץ, 26.2.2016).

(10 נק') א. תאר את היצירה.

(10 נק') ב. הסבר מהי לדעתך המשמעות של בית על-פי היצירה. בתשובתך התייחס לצורות ולתפיסת החלל.

חלק ב': תולדות האומנות – מהעת העתיקה עד האימפרסיוניזם (80 נקודות)

ענה על ארבע מבין השאלות 3–10 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לכל השאלות מוצגות בנספח 2 לשאלון.

שאלה 3 – ציור מצרי

בתמונה 1 מוצגת היצירה "משפט המתים".

8 נק') א. תאר את האירוע המוצג ביצירה, והסבר את משמעותו.

12 נק') ב. הסבר שני מאפיינים של הציור המצרי אשר באים לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 4 – פיסול בעת העתיקה

בתמונה 2 מוצג הפסל "נושא הרומח" של פוליקליטוס, ובתמונה 3 מוצג הפסל "אוגוסטוס מפרימה פורטה".

6 נק') א. הסבר מה היה הייעוד של כל אחד מן הפסלים.

7 נק') ב. הסבר שלושה מאפיינים של הפיסול הקלאסי אשר באים לידי ביטוי בפסל "נושא הרומח".

7 נק') ג. הסבר מאפיין אחד של הפיסול הקלאסי ושני מאפיינים של הפיסול הרומי אשר באים לידי ביטוי בפסל "אוגוסטוס מפרימה פורטה".

שאלה 5 – מקדש הפנתיאון

בתמונה 4 מוצג מקדש הפנתיאון (פנים וחוץ).

6 נק') א. הסבר מהי משמעות השם "פנתיאון", ומה היה הייעוד של המבנה.

7 נק') ב. ציין מהו מקור ההשראה שהשפיע על העיצוב האדריכלי של המבנה. הבא שתי דוגמאות להשפעה זו.

7 נק') ג. תאר שני חידושים אדריכליים אשר באים לידי ביטוי במבנה הפנתיאון.

שאלה 6 – הציור ברנסנס

בתמונה 5 מוצגת היצירה "תשלום המס בכפר נחום" של מזאצ'ו.

(6 נק') א. ציין מה פירוש המונח "רנסנס", והסבר מדוע התקופה נקראת כך.

(7 נק') ב. תאר את השתלשלות האירועים המוצגת ביצירה.

(7 נק') ג. ציין לאיזו תקופה ברנסנס משתייכת היצירה, והסבר כיצד **שניים** ממאפייני התקופה באים לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 7 – בריאת האדם

בתמונה 6 מוצגת היצירה "בריאת האדם" של מיכלאנג'לו בואונרוטי.

(4 נק') א. ציין היכן נמצאת היצירה, ובאיזו טכניקה היא נעשתה.

(8 נק') ב. תאר את ההתרחשות המוצגת ביצירה.

(8 נק') ג. הסבר **שלושה** מאפיינים המייחדים את סגנון הציור של מיכלאנג'לו.

שאלה 8 – דמותו של דוד

בתמונה 7 מוצג הפסל "דוד" של מיכלאנג'לו בואונרוטי, ובתמונה 8 מוצג הפסל "דוד" של ג'ובאני לורנצו ברניני.

(7 נק') א. הסבר מהו הרגע המתואר בכל אחד מהפסלים.

(4 נק') ב. שליטי פירנצה ביקשו ממיקלאנג'לו לפסל את דמותו של דוד. הסבר מה סימלה דמותו של דוד עבור השליטים.

(9 נק') ג. הסבר כיצד מציג ברניני את דמותו של דוד. בתשובתך התייחס לתנועה ולתפיסת החלל.

שאלה 9 – רמברנדט ואן ריין

בתמונה 9 מוצגת היצירה "משמר הלילה" של רמברנדט ואן ריין.

(5 נק') א. תאר את האירוע המוצג ביצירה.

(5 נק') ב. הסבר מדוע היצירה הייתה נקודת מפנה בחייו וביצירתו של רמברנדט.

(10 נק') ג. ציין **שני** מאפיינים של עבודתו של רמברנדט. הסבר כיצד כל אחד מהם בא לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 10 – מות מארה

בתמונה 10 מוצגת היצירה "מות מארה" של ז'אק לואי דוד.

(9 נק') א. ציין לאיזה זרם באומנות שייכת היצירה. תאר שני מאפיינים של הזרם, אשר באים לידי ביטוי ביצירה.

(8 נק') ב. הסבר כיצד מציג האומן את מארה.

(3 נק') ג. ציין מהו מקור ההשראה אשר השפיע על האומן.

חלק ג': תולדות האומנות המודרנית – המאה התשע-עשרה, המאה העשרים, אומנות ישראלית (80 נקודות)

ענה על ארבע מבין השאלות 11–18 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לכל השאלות מוצגות בנספח 3 לשאלון.

שאלה 11 – ניאוקלאסיקה

בתמונה 1 מוצגת היצירה "שבועת ההוראטים" של ז'אק לואי דוד.

(10 נק') א. תאר את היצירה, והסבר מהו הרעיון המרכזי שביקש האומן לבטא באמצעותה.

(10 נק') ב. ציין שניים מבין המאפיינים הסגנוניים של הניאו קלאסיקה, והסבר כיצד הם באים לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 12 – ביקורת חברתית

בתמונה 2 מוצגת היצירה "הטבח ברחוב טראנסנון" של אונורה דומייה.

(10 נק') א. ציין לאיזה זרם באומנות משתייכת היצירה, והסבר כיצד שניים ממאפייניו של הזרם באים לידי ביטוי ביצירה.

(10 נק') ב. תאר את היצירה, והסבר מהי הביקורת החברתית שבאה בה לידי ביטוי.

שאלה 13 – סביב השולחן

בתמונה 3 מוצגת היצירה "סעודת השייטים" של אוגוסט רנואר.

(9 נק') א. הסבר את הנושא של היצירה. בתשובתך התייחס לדמויות ולקשר ביניהן.

(11 נק') ב. תאר את הצבע ואת הקומפוזיציה ביצירה, והסבר כיצד הם תורמים ליצירת האווירה.

שאלה 14 – משפחת קרלוס הרביעי

בתמונה 4 מוצגת היצירה "משפחת קרלוס הרביעי" של פרנצ'סקו גויה.

(13 נק') א. תאר את הביקורת של גויה על משפחת המלוכה. הסבר כיצד הביקורת שלו באה לידי ביטוי בעיצוב הדמויות שביצירה.

(7 נק') ב. הסבר כיצד הציג האומן את דיוקנו העצמי ביצירה ומדוע הוא בחר להציג אותו באופן זה.

שאלה 15 – דיוקנאות

בתמונה 5 מוצגת היצירה "הקו הירוק" של אנרי מאטיס, ובתמונה 6 מוצגת היצירה "דיוקנה של גרטרוד שטיין" של פאבלו פיקאסו.

- (2 נק') א. ציין מיהי הדמות המתוארת בכל אחת מן היצירות.
- (9 נק') ב. ציין לאיזה שלב סגנוני ביצירתו של מאטיס שייכת היצירה "הקו הירוק", והסבר **שניים** מהמאפיינים של השלב אשר באים לידי ביטוי ביצירה.
- (9 נק') ג. ציין לאיזה שלב סגנוני ביצירתו של פיקאסו שייכת היצירה "דיוקנה של גרטרוד שטיין", והסבר **שניים** מהמאפיינים של השלב אשר באים לידי ביטוי ביצירה.

שאלה 16 – פאבלו פיקאסו

בתמונה 7 מוצגת היצירה "הטרגדיה" של פאבלו פיקאסו.

- (6 נק') א. ציין לאיזו תקופה סגנונית בחייו של פיקאסו משתייכת היצירה, ותאר את הרקע האישי של האומן בתקופה זו.
- (7 נק') ב. תאר את הדמויות הנראות ביצירה ואת הקשר ביניהן.
- (7 נק') ג. תאר את הצבע ביצירה, והסבר כיצד הוא תורם להעברת המסר של היצירה.

שאלה 17 – ראול האוזמן

בתמונה 8 מוצגת היצירה "ראש מכני – רוח זמננו" של ראול האוזמן.

- (7 נק') א. ציין לאיזה זרם אומנותי משתייך האוזמן, והסבר **שני** רעיונות של הזרם.
- (9 נק') ב. הסבר את המסר של היצירה. בתשובתך התייחס למשמעות של **שלושה** מבין החפצים הנראים ביצירה.
- (4 נק') ג. ציין באיזו טכניקה השתמש האוזמן ביצירתו, והסבר מהי טכניקה זו.

שאלה 18 – הביקורת על חברת השפע

בתמונה 9 מוצגת היצירה "החנות" של קלאס אולדנבורג.

- (8 נק') א. תאר את הרקע החברתי והכלכלי להתפתחותה של אומנות הפופ.
- (8 נק') ב. תאר את היצירה, והסבר את הביקורת על חברת השפע שבאה לידי ביטוי ביצירה.
- (4 נק') ג. בחר יצירה נוספת שיש בה ביקורת על חברת השפע.
1. ציין את שם האומן ואת שם היצירה.
2. הסבר כיצד הביקורת על חברת השפע באה לידי ביטוי ביצירה שבחרת.

חלק ד': היבטים בעיצוב בתקופה המודרנית (80 נקודות)

ענה על ארבע מבין השאלות 19–26 (לכל שאלה – 20 נקודות).
התמונות לכל השאלות מוצגות בנספח 4 לשאלון.

שאלה 19 – שיטות ייצור בארצות הברית

בעקבות המהפכה התעשייתית התפתחו בארצות הברית שיטות ייצור חדשות.

- 9 נק' א. הסבר מהי שיטת **ההאחדה** ומהי שיטת **הסרט הנע**.
3 נק' ב. ציין מוצר **אחד** שיוצר בשיטת ההאחדה.
8 נק' ג. ציין **שני** יתרונות ו**שני** חסרונות של שיטות הייצור בארצות הברית.

שאלה 20 – כרזות

בתמונה 1 מוצגת כרזת פרסומת לסיגריות "ג'וב" שעיצב אלפונס מוחה, ובתמונה 2 מוצגת כרזה של בוב דילן שעיצב מילטון גלזר.

- 8 נק' א. ציין באיזה סגנון עוצבה כרזת הפרסומת לסיגריות ג'וב, והסבר **שניים** ממאפייני הסגנון שבאים לידי ביטוי בכרזה.
8 נק' ב. ציין באיזה סגנון עוצבה הכרזה של בוב דילן, והסבר **שניים** ממאפייני הסגנון שבאים לידי ביטוי בכרזה.
4 נק' ג. הסבר מה היה מקור ההשראה לעיצוב השיער בכרזה של בוב דילן.

שאלה 21 – אנטוניו גאודי

בתמונה 3 מוצג המבנה "קאזה מילה" של אנטוניו גאודי.

- 3 נק' א. ציין לאיזה סגנון משתייך המבנה.
10 נק' ב. הסבר כיצד **שניים** ממאפייני הסגנון באים לידי ביטוי במבנה.
7 נק' ג. הסבר **שניים** ממקורות ההשראה שהשפיעו על כלל עבודתו של גאודי.

שאלה 22 – מודרניזם

בתמונה 4 מוצג ביתן "הרוח החדשה" (חוץ ופנים) של לה קורבוזייה.

- 3 נק' א. ציין באיזה אירוע הוצג הביתן.
11 נק' ב. הסבר כיצד **שלושה** עקרונות של המודרניזם באים לידי ביטוי בעיצוב הביתן (חוץ ופנים).
6 נק' ג. ציין מאפיין ייחודי **אחד** של הביתן.

שאלה 23 – הקו הזורם

בתמונה 5 מוצג המוצר "מקרר חשמלי" של ריימונד לווי.

- (7 נק') א. תאר את הרקע לצמיחת סגנון הקו הזורם.
- (6 נק') ב. הסבר שניים ממקורות ההשראה שהשפיעו על סגנון הקו הזורם.
- (7 נק') ג. הסבר כיצד שניים ממאפייני הסגנון באים לידי ביטוי במוצר "מקרר חשמלי".

שאלה 24 – עיצוב איטלקי

בתמונות 6 ו-7 מוצגים שני כיסאות: כיסא מתקפל דגם "פלייה" וכיסא נוח אנטומי דגם "סאקו". הכיסאות משתייכים לשני זרמים שונים של העיצוב האיטלקי: הזרם הקונפורמיסטי והזרם הרדיקלי.

- (3 נק') א. ציין איזה כיסא שייך לזרם הקונפורמיסטי ואיזה כיסא שייך לזרם הרדיקלי.
- (5 נק') ב. תאר שני מאפיינים של הזרם הקונפורמיסטי.
- (5 נק') ג. תאר שני מאפיינים של הזרם הרדיקלי.
- (7 נק') ד. הסבר שני מאפיינים ייחודיים אשר באים לידי ביטוי בכל כיסא (סך הכול ארבעה מאפיינים).

שאלה 25 – פוסט מודרניזם

בתמונה 8 מוצגת מערכת כלים לתה ולקפה "פיאצה" שעיצב צ'ארלס ג'נקס.

- (8 נק') א. הסבר מה הייתה הביקורת של הפוסט מודרניזם על המודרניזם.
- (12 נק') ב. הסבר שלושה מאפיינים של הפוסט מודרניזם אשר באים לידי ביטוי במערכת הכלים.

שאלה 26 – עיצוב יפני

בתמונה 9 מוצגת כרזה שעוצבה לכבוד אולימפיאדת טוקיו על-ידי יוסקו קמקורה.

- (10 נק') א. תאר את הכרזה. בתיאורך התייחס לצורות ולצבעים.
- (10 נק') ב. הסבר כיצד שניים מהמאפיינים הסגנוניים של המסורת היפנית באים לידי ביטוי בכרזה.

בהצלחה!